451

VICTOR KERNBACH

MIHAI NICOLA-Craiova

451

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta I: BRIGITA RUS
Coperta a IV-a: Participînd în forță la susținerea fenomenului s.f. și f. „Secolul 20" va fi la EUROCON-2 unul dintre favoriți.
Desenul interior: AUREL BUICULESCU
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
și CORNELIU BÂRSAN
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

MIHAI NICOLA

Născut în 1939, la Craiova. A absolvit în 1962 Facultatea de filologie. După ce cîțiva ani a activat ca profesor de limba română în învățămîntul de cultură generală, în 1965 a devenit redactor la Studioul de radio Craiova, unde lucrează și în prezent. Publicistică în ziarele locale (mai mult reportaj și poezie).

Prima abordare a unui subiect de s.f. — legată de frecventarea cenaclului „Henri Coandă" din Craiova. În emisiunile sale a reflectat activitatea cenaclului.

Ne-ar face plăcere să aflăm că și în alte studiouri de radio din țara noastră există redactori ca Mihai Nicola — îndrăgostiți de science-fiction.

Portret: C. BÂRSAN

Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii **„ROMPRESFILATELIA"** — Serviciul import-export presă —, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XIX — 1 septembrie 1973

Paradoxul dublurii

de VICTOR KERNBACH

Într-o primăvară inconstantă, după o zi care antologase toate anotimpurile și acum răspîndea un aer cenușiu de toamnă tîrzie, ei tot mai ședeau sub pinul bătrîn care le dădea uneori iluzia veșniciei; zăboveau într-un spectacol mut, în jurul unei mese de grădină, pe care paharele demult golite de ceai și farfuriile părăsite accentuau dispariția unei solemnități care la un moment dat se pare că dominase mica sindrofie. Erau patru: două femei, un bărbat și un adolescent aproape bărbat.

— Poate dacă nu picam peste voi, zise cea mai bătrînă dintre femei, ați fi găsit cea mai bună soluție sau n-ați fi găsit nici una, dar asta e destinul mătușilor care se întorc după treizeci de ani! În orice caz, ceea ce vreți voi să faceți e stupid, băiatul n-are nici o vină și nici voi nu sînteți vinovați cu nimic. E o deosebire...

— Deosebirea între generații, zise femeia mai tînără. Îi sînt mamă și nu-l mai simt alături de mine.

— Fleacuri, zise mătușa. Nu e nici o diferență, decît modesta treaptă firească a evoluției. Mai curînd e diferența de vîrstă și neștiința voastră.

— Dacă aș fi putut prevedea! zise bărbatul.

— N-ai fi putut să prevezi decît ceea ce se poate prevedea, adică mai nimic, răspunse mătușa.

— Sau dacă m-aș putea întoarce acolo, departe, în tinerețea mea, să corectez! reluă bărbatul, de astădată suspinînd.

— Vezi, tanti, la ce se gîndește soțul ăsta al meu, vai, parcă n-ar ști că timpul este ireversibil... Și femeia mai tînără, soția și mama acestei familii, rîse trist.

— N-ai de ce să rîzi, draga mea, zise mătușa. Poate că ar fi singura soluție vrednică.

Tînărul, care aproape că nu ascultase conversația, interveni pe neașteptate:

— De ce spuneți că timpul nu e ireversibil?

Părinții nu-i dădură atenție, numai mătușii i se aprinseră în ochi niște flăcări ciudate, dar ea răspunse rece:

— N-am zis asta.

Abia atunci bărbatul deveni brusc foarte atent. Ceva se petrecea în mintea lui, deși fața îi rămăsese imobilă. Mătușa văzu și spuse în doi peri:

— Mai vorbim despre asta mîine. Voi ați uitat că eu m-am dezobișnuit demult de clima voastră cu capricii.

Aşa că se duseră cu toţii în casă, unde nu mai vorbi nimeni nimic, fiecare retrăgîndu-se în colţul său. Totuşi, după ce-i adormi nevasta, bărbatul ieşi în salonul casei într-o doară şi, văzînd încă lumină în camera mătuşii, bătu la uşă, iar femeia ieşi în salon, parcă ar fi aşteptat să fie chemată din clipă în clipă. El nu ştia prea bine nu numai cum să înceapă, dar nici măcar ce să înceapă, cu toate că se simţea din atmosferă nouă de enigmă şi sfială că, de fapt, dialogul începuse, fie şi încă mut. Pînă să deschidă gura, bărbatului i se păru deodată ceva neobişnuit în conduita mătuşii; dar probabil nu era decît părere, fiindcă ea nici nu era mătuşa lui, ci a soţiei, n-o văzuse decît o dată, puţin după căsătorie, cînd călătorise cu mireasa în voiaj de nuntă prin părţile unde trăia retrasă demult această mătuşă, şi totuşi acum ceva straniu tot se petrecea.

— Ce pot face ! zise el într-o doară ; timpul e, din păcate, ireversibil, cum spunea şi nepoata dumitale.

— Nu-i vorba de asta, zise mătuşa, apoi atacă : dar tu crezi serios ?

— Am învăţat demult că numai crezînd totul serios poţi să te îndoieşti de orice !

— Vorbeşti în dodii, dar de fapt ai un orgoliu ros de superstiţii, zise mătuşa. Deşi, dacă mă gîndesc bine, te cunosc prea puţin.

O clipă, bărbatului i se păru că mătuşa soţiei sale se clatină sau se leagănă, sau că se abureşte, apoi o revăzu limpede, cu chipul însă mai crispat. Se şterse la ochi, o privi mai atent, vru s-o întrebe ceva, apoi se trezi spunînd şi speriindu-se treptat de ceea ce spunea :

— Tanti Coridvena, cine eşti dumneata la urma urmei şi de unde ai numele ăsta ? Eu la naşterea dumitale n-am asistat, nici nevastă-mea ; e ceva tare nefiresc în dumneata... adică nu nefiresc, mai curînd straniu.

— Ei ! zise mătuşa Coridvena, o fi misterul eternului feminin. Iar numele, e cel al unei zîne albe...

El o privi lung, ea nu rise, cu toate că el se aştepta s-o vadă rîzînd, apoi gîndindu-se că totuşi de ce trebuia neapărat să rîdă, zise într-o doară :

— Cine ştie cine eşti şi te dai drept mătuşa soţiei mele ! apoi speriat începu să rîdă fals.

— Hai să discutăm serios, zise mătuşa Coridvena : n-are importanţă cine sînt şi cine nu sînt, are importanţă ce-ai spus tu că ai vrea să faci pentru fiul tău... acum ! Dealtfel, tu eşti un tip mai interesant decît pari şi regret că sînt prea bătrînă, fiindcă îmi şi placi. Iar dacă ne-am gîndi bine şi ai crede, ai putea crede că nu sînt mătuşa nevestei tale, ai putea fi de vîrsta mea sau chiar cu cîţiva ani mai în vîrstă decît mine. Depinde numai de tine.

El o privea contrariat în timp ce ea rîdea de astădată tot mai amuzată de ceva ştiut numai de dînsa.

— Nu prea înţeleg, zise el.

— Nici nu trebuie, îi răspunse mătuşa Coridvena : supune-te ! şi se mută pe alt scaun, lîngă el. Supune-te, adăugă ea, şi fii prudent. Repet : eşti un tip interesant, dar nu te înfumura, nu e ce crezi tu, adineaori am glumit, n-aş avea nevoie de dragostea ta. Şi

apoi, de fapt, sînt mătuşă, sînt un fel de mătuşă a nevestei tale... o rudă, mai bine zis, ceva mai îndepărtată. Eşti gata ?

— Mă uluieşti, tanti sau doamnă Coridvena. La ce să fiu gata ?

— Eu te-am întrebat dacă eşti gata să înfrunţi riscul surprizelor. Atît. Şi, bineînţeles, să fii prudent. Spune, eşti ?

El ridică din umeri, însă ochii îi sclipeau de curiozitate şi poftă de aventură sau risc, deşi îi era frică să recunoască faţă de sine că se gîndise o clipă la ceea ce dorea : întoarcerea în vechiul timp, căci atîta timp cît se abandona reveriei, aproape credea în putinţa translaţiei, dar cea mai fragilă rază de speranţă acum îl înspăimînta, cu atît mai mult cu cît îşi dădea seama şi mai desluşit că, între timp, pe faţa acestei doamne se petrecuse o schimbare, ea părînd deodată mult mai tînără dar şi mult mai bătrînă. Pînă s-o întrebe însă ceva, ea scoase din poşeta, pe care nu se ştia de ce o adusese cu sine din camera ei, un soi de cerc de sîrmă subţire cu mai multe noduri, pe care, venind lîngă el, i-l petrecu în jurul frunţii, peste tîmple, închelat la ceafă ; iar în vreme ce el băga de seamă că şi ea are unul la fel, căruia nu-i dăduse importanţă, crezîndu-l un simplu fir care-i ţinea părul cărunt de femeie bătrînă, ea acum îl privea drept în ochi, de aproape, şi în cele din urmă, pe măsură ce el simţea o dulce ameţeală ca înainte de a aţipi, ea îi spunea aproape în şoaptă :

— Dragul meu Dreg, care nici tu nu ştii de ce te cheamă aşa, acum pleci, şi te însoţesc numai o parte din drum, dar n-ai să mă poţi întreba nimic în cursul mişcării, ai putea numai după aceea, dar după aceea nu voi mai fi cu tine. Ascultă-mă bine acum, cît mai poţi să nu greşeşti : tot ce ştiai că ai vrea şi nu e posibil, acum se poate. Nu e vorba atît de fiul tău, cît de tine : tu te întorci în trecutul tău ; trebuie să fii atent la succesiunea inversă a vîrstelor tale pe lîngă care vei trece, ca să ştii unde te opreşti. E destul să te gîndeşti acum unde anume vrei să ajungi, dar să nu te gîndeşti la nimic altceva. Spune-mi, mai zise ea aplecîndu-se mult peste el, n-ai să te înspăimînţi cînd ai să te întîlneşti fizic cu tine însuţi, cel care ai fost ?

El era fascinat de faţa Coridrenei şi era gata să uite să-i răspundă la întrebare, dar zise cutremurat :

— Bănuiam că dacă s-ar putea în general, nu s-ar putea niciodată aşa... în paradoxul dublurii, parcă aşa i se spune. Vai, ce fascinantă eşti... doamnă Coridrena.

— Lasă acum asta ! zise Coridrena cu severitate. Dacă aş vrea, te-aş lua cu mine în timpul fără vîrstă, unde te-aş putea iubi, fiindcă de fapt am venit de acolo pentru tine... prin mătuşa soţiei tale, dar mătuşa aceea de fapt a murit de curînd.

El o întrerupse :

— Nu ştiu ce-i cu mine, mi-e frică !

— Linişteşte-te, zise ea. Avem tot timpul să ne ducem şi acolo : timpul nu e decît un cîmp coexistent cu tot ce e în el, dar acum n-am răgaz să-ţi ţin prelegeri matematice ; am înţeles poate mai mult decît dorinţa ta de a face ceva pentru fiul tău, care e un băiat ca oricare altul, fără să mai aibă nevoie de efortul tău, dorinţa ta de a explora timpul personal, şi iată că-ţi ofer plăcerea asta. Du-te şi nu uita unde trebuie să te opreşti.

Prima dată, Dreg simţi că o ia în serios şi se temu să întrebe amănunte, dar întrebă :

— Dacă m-aş opri în faţa adolescentului care eram eu, de pildă cel de nouăsprezece ani...

— Nu e bine, du-te mai adînc, mai devreme, să zicem cînd aveai zece ani, dă-te drept rudă îndepărtată... Nu uita ! ai nevoie de nişte obiecte preţioase nebătătoare la ochi ; un inel, un ceas, să le vinzi ca să ai banii epocii, deşi n-ai să stai mult, dar trebuie să-i duci un dar... băiatului care eşti tu, şi să nu te divulgi, nici să nu te apropii de el prea mult. Fereşte-te de asta, ar fi dezastru. Pleci înapoi sau în orice timp tot aşa, avînd pe frunte inelul temporal, localizezi cu o concentrare intensivă a gîndirii, asta e tot. Hai !

Se dezmetici într-o curte cu liliac alb, înflorit ; era probabil sfîrşitul lui aprilie sau începutul lui mai. Recunoscuse uşor şi strada, şi curtea, şi, bineînţeles, casa unde copilărise sau unde copilărea acum, el sau celălalt. Se aşeză pe o bancă verde rămasă de la bunicul său, care zidise şi casa. Nu se gîndise prea mult înainte de translaţie, ori era o întîmplare, ori Coridvena ştia într-adevăr multe, fiindcă vîrsta sa de zece ani era potrivită din mai multe puncte de vedere, chiar şi din acela că de un an murise tatăl său, care era un ins suspicios, iar mama, în asemenea stare, putea fi mai lesne amăgită, fără să se ajungă la cine ştie ce mijloace ori, mai rău, la darea în vileag, dealtfel cu totul imposibilă, a marii taine, ceea ce, nu încăpea îndoială, ar fi fost pentru ea tragic.

Dreg cel în vîrstă, călătorul temporal, se aşezase pe banca verde cu un pachet pe genunchi, apucînd să cumpere darurile pe care izbutise să-şi aducă aminte că şi le-ar fi dorit atunci şi le mîngîia acum, dar de fapt tot atunci, bucurîndu-se de ele, contrariat că ştie şi în acelaşi timp nu ştie ce daruri sînt şi că a ajuns în situaţia bizară de a face cunoştinţă cu sine însuşi, cunoscîndu-se numai unilateral, adică numai din viitor spre trecut. Îi era greu, chiar foarte greu, dar genul de emoţie îi era cu totul necunoscut.

Soluţia găsită putea fi dintre cele mai bune : el semăna mult cu un unchi trăind în alt oraş pe care ţinea minte că nu-l văzuseră decît foarte rar şi orice om se poate schimba destul de mult în cîţiva ani ; pentru ocolirea cine ştie căror dificultăţi posibile, mai întîi telefonase, aşa că acum era aşteptat, şi se aşezase pe această bancă verde avînd nevoie de acomodare, de un filtru al emoţiei şi de un oarecare plan de conversaţie.

În sfîrşit se ridică nehotărît de pe bancă şi, ezitînd, sună la uşă, dorind să nu-i deschidă cumva băiatul care fusese el însuşi. Şi, într-adevăr, uşa o deschise mama, mica ei surpriză netulburată faţă de o rudă oarecare izbutind să-i domolească şi lui marea tulburare. Se grăbi spre ea, însă tocmai atunci fu strigat din spate de un glas care-l amorţi o clipă :

— Unchiule, bine ai venit, eu chiar acum am ieşit de la şcoală !

Şi unchiul simţi că inima îi este apucată de o gheară. Se redresă greu şi se întoarse pe jumătate spre băiat, necutezînd să-l privească drept în faţă. Şi apoi nu mai ştiu cum să se împartă între mama sa care murise demult şi băiatul acela care era el însuşi, însă cu treizeci de ani mai tînăr. Intrînd în casă, simţi şi la maică-sa o stare ciudată, nefirească, la revederea unei oarecare rubedenii, iar în el, o duioşie a revederii vii a celei care nu mai era şi o teamă din ce în ce mai cumplită faţă de sine însuşi, acum cînd se înfăptuise imposibilul dublării fizice a insului său. Şi deodată îl cuprinse o tristă, dureros de tristă, părere de rău că îngăduise realizarea unei ispite nebuneşti pe care o dorise numai în timpul său viitor ca pe un fenomen pe care-l credea cu putinţă numai pentru că subconştient îi ştia de fapt neputinţa. Ar fi vrut acum să dispară, să uite totul, şi călătoria temporală ajunsă în impas barbar, şi pe ciudata mătuşă Coridvena, despre care ştiuse ceva foarte vag, fără să se fi gîndit vreodată cum era cu putinţă secreta coincidenţă de obîrşie a numelui său cu numele ei, amîndouă de zei celtici, altminteri explicate în cazul ei printr-o ascendenţă într-adevăr celtică, galică adică, poate, cine ştie, dintr-un neam de druizi pierdut prin două milenii şi regăsit pe neaşteptate, în cazul lui, prin simpla fantezie a naşului care, la băgarea în scăldătoare, îşi amintise că studiase cîndva în străinătate pe druizi. El avea de fapt încă un nume, dar din umor şi-l păstrase pe acesta. Sfiala lui părea acolo, în casa părintească, numai o sfială de rudă care vine rar în vizită după drum lung; emoţia mamei se mai domolise, iar adolescentul Dreg era prea fraged ca să-şi facă probleme şi mai era şi foarte ocupat cu examinarea ciudatului unchi şi a darurilor sale.

„De ce am venit aici? se întrebă în gînd şi îşi răspunse surîzînd: Ca să mă reeduc, să determin alt destin pentru fiul meu! Ce nerozie..."

Iar maică-sa zise:

— Pari schimbat sau e pentru că nu te-am mai văzut demult?

Îşi dete seama că trebuia să mai rămînă aici măcar cîteva zile, dar îi pierise pofta de reeducare, şi atunci, într-o aproape maladivă uitare de sine, începu să vorbească fără noimă cu maică-sa şi să se joace cu băiatul, care era celălalt el însuşi, pînă obosi, pînă se aşeză la cină să mănînce, pînă îi obosi şi pe ei. Iar după ce mama şi primul stadiu al fiului ei adormiră, el ieşi tiptil; pe banca verde îşi regăsi o parte din sinele său adult şi începu să mediteze.

De la o vreme cu cît strada se liniştea şi un aer de noapte adia de răcoare, îşi făcu un oarecare plan. Întîi se examină pe sine, căutînd greşelile făcute pînă la vîrsta de zece ani şi gîndind la modurile de evitare a lor. Apoi intră în casă şi se culcă, adormind ciudat de repede.

În ziua următoare şi în altele trei sau patru, stătu mult de vorbă cu băiatul, îi împiedică cu tact anumite lecturi, îi deschise mintea spre preocupări serioase, iar cu maică-sa făcu alte planuri pentru viitorul care era în realitate trecut sau nu era nimic decît tipsia imobilă a tuturor timpurilor coexistente. Rezultatele păreau bune, dar răbdarea lui era greu încercată şi abia aştepta întoarcerea în viitor.

★

Se împlinea o săptămînă de cînd venise aici. Mai avînd banii epocii din ceea ce vînduse, invită la restaurant pe maică-sa și pe celălalt el însuși, și în timpul mesei mama spuse deodată:

— Nu știu dacă faci bine că dezguști băiatul de fetițele cu care stă de vorbă. Ești bărbat și-i ești unchi, așa că nu eu aș putea să-ți dau lecții. Știu că ești burlac, dacă nu cumva te-ai însurat între timp. Dar băiatul trebuie să crească normal, eu l-am ferit de prejudecăți, noi doi, el și cu mine, de cînd a murit vărul tău, ne purtăm ca doi camarazi. Pe urmă, am văzut că-i bagi în cap niște lucruri, niște invenții de care n-a auzit nimeni, care în fond nici nu există. Băiatul e mic, are timp să-și aleagă meseria mai tîrziu.

Aici, adultului Dreg îi scăpă o vorbă în doi peri:

— Nu te îngrijora, eu știu mai bine ce trebuie să-și aleagă. Astea pe care i le explic sînt meserii ale viitorului.

— Și cine știe ce o să fie în viitor? Nu știe nimeni nimic!

— Ba poate că eu știu, zise el. Apoi îi păru rău și spuse cîteva vorbe, mai mult interjecții, fără noimă.

Maică-sa îl privi lung, dar fără să-i dea prea multă importanță. Băiatul se uită la el întîi cu mirare, apoi cu teamă. Și atunci îi veni în minte, uimit și el de ea, intenția neașteptată de a-l ucide pe acest băiat, dar apoi își zise: „Nu rezolv nimic, fiindcă dacă vreau să mă sinucid eu, ăsta, nu trebuie să încep cu mine, acela. Asta puteam s-o fac fără să mă mai strămut prin timp, poate că omorîndu-l pe băiatul ăsta, care sînt eu, dar este și altcineva, aș face o crimă și s-ar putea ca eu să nu mai dispar și să dispară numai trecutul meu, dar atunci cum aș fi om, fiind un om fără trecut? Habar n-am și poate nu știe nici mătușa aceea bizară. Sau poate că mă anihilez odată cu moartea lui sau moartea lui nu mă anihilează, însă îmi schimbă soarta... Nici așa nu mai știu ce o să se mai întîmple după ce i-am spus băiatului tot ceea ce i-am spus. Văd că băiatul se lasă ușor influențat..."

— La ce te gîndești? îi întrerupse maică-sa tăcutul monolog. El tresări și băgă de seamă că tresare și băiatul. Zise:

— Așa... la nimic deosebit. Mă gîndeam și eu la viitor.

— Te obsedează, zise mama. Ești tare ciudat.

Dar băiatul spuse:

— Unchiule, ce bine ar fi dacă am putea într-adevăr să ne ducem în viitor. Este o carte, nu știu dacă ai citit-o...

— Am citit-o, zise el aproape răstit; am citit-o... cînd eram ca tine.

— Cum ai putut-o citi cînd erai ca mine, unchiule? se miră băiatul. Cred că o confuzi: „Mașina timpului" a fost scrisă abia acum cîțiva ani, așa am citit în prefață.

Dreg cel în vîrstă privi buimac:

— Da, zise, ai dreptate, cred că am confundat-o.

— Atunci să ți-o povestesc.

— Nu! se feri el speriat, apoi spuse mai potolit: mi-ar plăcea mai degrabă să mi-o dai s-o citesc eu, pentru că...

— Înțeleg, zise băiatul. Am s-o mai împrumut o dată de la școală și-am să ți-o aduc. Eu cred că se va putea merge în viitor... și în trecut.

•

— Uite, vezi, avea gărgăunii lui. la ce mai era nevoie să i se adauge alţi gărgăuni? zise mama, nemulţumită în limitele politeţii.

Dreg se gîndi că stătuse destul în trecut, poate chiar prea mult.

„Trebuie s-o şterg numaidecît de aici!“ îşi zise nervos. „Cine ştie ce boacănă mai fac...“

Trecutul acesta al său, *pe care îl cam uitase, nu-i mai plăcea şi nu-i plăceau nici împrejurările, nici cadrul psihic, dar mai ales se mira de sine — ceea ce acum nu mai ţinea minte —, gîndindu-se cît de timpuriu dorise aceste călătorii în timp, pentru ca prima dintre ele să-l şi sature de toate celelalte.*

„Pesemne, îşi mai zise, omul nu e destinat să se plimbe pe maidanul ăsta stupid încoace şi încolo, şi mult mai sănătos e să nu ştie nimic decît despre înaintarea sa înceată şi ireversibilă şi să creadă numai în ea şi în altceva nimic“.

Pe de altă parte, nu-şi prea făcea iluzii că-şi modificase cît de puţin viitorul numai prin influenţarea de scurtă durată a acestui băiat care fusese şi, totodată, era acum el însuşi: avea senzaţia unei zădărnicii totale, de vreme ce se simţea alt ins *faţă de sine însuşi, şi oricît de mult ar fi dorit să se recunoască în băiat, o senzaţie stăruitoare a unei mari deosebiri îl dezgusta de sine, cel precedent, coexistenţa cu care o realizase aparent atît de simplu...*

Acum şedeau toţi trei pe banca verde. Dus pe gînduri ca totdeauna în ultimele zile, spuse într-o doară:

— Nepoate, eu te sfătuiesc să nu mai citeşti prostii dintr-astea cu călători prin vremuri, cu exploratori temporali şi aşa mai departe. Nu duc la nimic bun.

Băiatul vru să răspundă, însă interveni mama:

— Nu trebuie să descurajezi băiatul, lectura asta e bună, dezvoltă imaginaţia, supleţea minţii şi altele. Mă mir de tine că eşti aşa de uscat!

Dar nici băiatul nu se lăsă convins, mai ales că acum unchiul îl contraria:

— De ce, unchiule? Ce poate să strice o carte pe care o citeşte toată lumea! Eu nu citesc cărţi proaste, cu bandiţi, cu altele. Şi dealtfel, la început îmi spuneai că bine fac dacă...

— Cine mai poate să ştie ce e şi ce nu e bine! oftă Dreg. Mîine va trebui să plec şi eu, am stat cam prea mult pe capul vostru.

Maică-sa pară cu o anumită amabilitate, şi atunci Dreg văzu desluşit, cu uimire, cum în fiinţa ei se zbat două tendinţe contrare, deopotrivă de puternice, una de a scăpa de el, alta de a-l reţine. El înţelese ceea ce nu putea înţelege ea şi-şi dete seama că soluţia cea mai bună nu putea fi decît plecarea lui neîntîrziată. Se sculă şi porni spre camera sa.

— Ne pare rău că ne părăseşti, ai mai fi putut sta, zise mama. Te duci să-ţi faci bagajul? Să te ajute Dreg, nepotul tău! şi deodată tăcu, încurcată. Dar tu nici n-ai bagaj, abia acum mi-am dat seama că n-ai. E straniu, de obicei veneai la noi altfel, tocmai că şi vărul tău, cînd trăia, glumea într-una că umbli cu un adevărat cufăr după tine... Spune-mi, s-a întîmplat ceva? Nu te jena de noi, dacă ai ceva pe suflet, te pot ajuta...

El nu mai știa ce să răspundă, înțelegînd prea tîrziu una din imprudențele sale: de a fi venit numai cu o servietă ieftină, cumpărată în ultima clipă aici, cu o pijama de calitate inferioară și o periuță de dinți. Nu se gîndise...

— Ei, fleacuri! zise cu glas sugrumat. Mi-au furat valiza în tren și n-am mai vrut să fac din asta o problemă. Se întîmplă!

Maică-sa îl privi lung, însoțindu-l cu această privire nesigură pînă în ușa casei.

Acum era pe strada sa din viitorul care redevenise prezent. Umbla agale, privind cu atenție casele, oamenii, părîndu-i-se că nu recunoaște unele lucruri pe care era sigur că le știa așa de bine și mirat că nu întîlnește nici o figură omenească mai cunoscută. Se gîndi o clipă că se dezobișnuise de tot ce cunoscuse, apoi înțelese că asta nu se putea, întrucît lipsise prea puțin, apoi se gîndi că durata era foarte relativă, întrucît lipsise, într-adevăr, ceva mai mult decît o săptămînă, însă pe de altă parte făcuse o călătorie într-o adîncime de trei decenii, așadar dus și întors vreo șaizeci de ani. „Cine mai știe, își zise, ce socoteală se potrivește acum!" Apoi se mai gîndi că poate nu reglase bine timpul, dar își refuză și această presupunere, de vreme ce strada exista, casele în mare parte le recunoștea, așa că unele detalii putuseră trece altădată neobservate și-l izbeau acum, așa cum oamenii întîlniți puteau fi cu totul întîmplător tocmai dintre cei cu figuri nememorate. „Parcă trebuia neapărat să cunosc toate mutrele astea! își zise. Acum probabil sînt prea iritat, asta o fi tot".

Cînd ajunse la locuința sa, nu i se mai păru nimic ciudat. Își căută cheia prin buzunare, n-o găsi, își închipui că o uitese ori aici, ori acolo, și pentru că o cheie nu putea avea prea mare importanță, sună în fond, nu lipsise din timpul obiectiv decît o oră sau două, așa calculase, ca să nu bată la ochi. Îi deschise o femeie necunoscută, care-l întrebă pe cine caută. Se întoarse spre curte, văzu pinul bătrîn atît de bine știut și abia acum observă lipsa mesei și a scaunelor de grădină, dar la urma urmei putuseră fi mutate în magazie între timp. Își spuse numele și femeia ridică din umeri. Apoi o întrebă dacă aici nu e strada cutare, numărul cutare, și cînd ea confirmă, zise că nu înțelege și că unde-i nevastă-sa și copilul său și că mai era o doamnă bătrînă, mătușa soției, el socotind că Coridvena se întorsese imediat ca să nu iște bănuieli. Femeia îl privi cu ochii bulbucați, iar cînd el dădu să intre în casă, ea țipă după ajutor. Veni un bărbat necunoscut, căruia dînsa i se plînse că era gata să fie atacată. Bărbatul se uită, nu i se păru nimic suspect și îi luă lui Dreg un scurt interogatoriu. Apoi, satisfăcut, rosti către femeia sa:

— Nu te speria, dragă, domnul e sau beat sau nebun!

Și îi trînti ușa în nas.

Dreg nu mai știa ce are de făcut. Ceva nu era în regulă și el nu știa ce anume. Ieși pe portiță, ezită, apoi apucă spre centrul orașului și îl izbi deodată tipul necunoscut al autobuzelor care circulau. Se urcă într-unul despre care știuse că l-ar fi dus spre sediul central al poștei și telefoanelor, unde nădăjduia, dintr-o

prezumție înspăimîntătoare, să afle adevărul sau măcar o parte din adevăr. Dar ajuns, fără să întrebe pe nimeni, la clădirea dorită, o recunoscu firește, însă văzu că ea adăpostea cu totul altă instituție. În cele din urmă îi veni în minte să-și procure un ziar. Neurmărind unul anume, fu satisfăcut să constate că nu greșise nici anul, nici ziua translației temporale și că nimerise exact în timpul său, în ceasurile cînd plecase. Apoi însă răsfoi puțin ziarul și, contrariat din ce în ce mai mult de faptul că evenimentele și numele nu erau cele știute, se opri în fața chioșcului și citi titlurile tuturor ziarelor afișate: unul singur avea nume cunoscut, dar putea fi o coincidență.

Umblă după aceea un răstimp prin oraș pînă nimeri, deznădăjduit, în fața clădirii unde-și avea slujba și văzu surprins că era într-adevăr instituția unde lucra înainte de translație. Intră, merse cu fermitate spre biroul său, pătrunse și acolo, dar doi bărbați care lucrau în birou (înainte fusese unul singur) erau doi inși necunoscuți. Fu întrebat ce dorește și, prudent, întrebă de numele său. Cei doi ridicară din umeri, neștiind asemenea nume. Cînd era gata să plece, intră un altul care se interesă de el, iar Dreg își spuse numele și arătă că lucra acolo și că nu pricepe ce s-a petrecut. Uitîndu-se lung la el, noul venit deodată se lumină și spuse:

— Acum înțeleg: dumneata ești cel care a fost internat pentru neurastenie, bine ai venit în mijlocul nostru! Dar știi că nu te cheamă Dreg și cum ai mai spus: dumneata ești, nu se poate chiar să-ți fi uitat numele de tot! ești de fapt Lucian... Dar ce ai colo în jurul capului, o coroniță de sîrmă?

Dreg își aminti de discretul aparat temporal, pe care nu și-l scosese, dar care nu scăpase ochilor acestui vigilent funcționar. Zîmbi jenat, iar funcționarul îl bătu pe umăr:

— Nu te îngrijora, se întîmplă. Fii liniștit, aici nimeni nu-ți vrea răul. Ți-adici aminte, eu sînt cutare, șeful serviciului în care lucrai pînă la îmbolnăvire: o să-ți dau acum o muncă mai ușoară pînă cînd îți revii complet. Dacă vrei, poți să reîncepi de mîine, acum du-te nițel la aer!

Dreg simți că, într-adevăr, sindromul astenic riscă să se apropie aievea și, mulțumind, plecă.

Neștiind ce să facă într-o lume necunoscută care era și nu era a lui și neputîndu-și-o explica, se hotărî să se mai ducă o dată înapoi în copilăria sa, fiindcă nu-l mai speria acum nici măcar paradoxul timpului.

Săvîrși în plină stradă cele cuvenite și, după un scurt intermediu de amețeală și subconștiență, se trezi buimac în curtea cu bancă verde. Sună aproape voios la ușa casei părintești, care nu se schimbase deloc, îi deschise maică-sa care, privindu-l acum cu mai multă liniște decît ultima dată, îl pofti în casă și-i spuse:

— Bine ai venit! De ce vii așa de rar pe la noi? Vărul tău a tot sperat să te vadă și a murit săracul fără să-i dai vreun semn de viață.

În timp ce femeia brusc înstrăinată, care era mama sa și care-i vorbea de tatăl lui, își ștergea o lacrimă, Dreg întrebă voios:

— Dreg n-a venit încă de la școală?

Femeia se dădu un pas înapoi, privindu-l de astădată cu teamă :

— Care Dreg ? zise ea.

Dreg deschise gura să spună, dar își dădu seama numaidecît și zise :

— Era un copil din vecini pe care-l știam... sau cred că îl confund... da, da, îl confund.

Femeia, care era mama lui, oftă :

— Confunzi. Vecinii noștri n-au copii. Și-mi pare rău că și bărbatul meu a murit fără să apuce să lase un moștenitor ! Vai, și cît îmi dorisem un copil...

Dreg se simți gata să leșine, dar se învrednici să se țină tare și izbuti să rostească :

— Mai trec eu diseară pe la tine, acum am o treabă pentru care am venit aici în oraș.

Ieșind, nu se duse însă decît pînă după primul colț al străzii unde, nezărind oameni în ceasul acela, se concentră în sine, reglîndu-și impulsul temporal, și dori să se întoarcă în timpul său obiectiv. Cunoscuta stare de amețeală începu lent...

Se trezi într-un fel de oază cu copaci necunoscuți și cu iarbă vînătă în marginea unui imens deșert cu nisip portocaliu. Se uită uluit de jur-împrejur, scrută orizontul prăfuit, cercetă arborii și iarba, apoi se așeză la umbra unuia dintre ei și izbucni în plîns.

După o vreme se auzi strigat pe nume. Nu îndrăzni să privească în sus, crezînd că e o halucinație. Dar mai fu strigat o dată. Ridică ochii cu mare prudență : în fața lui stătea, surîzînd, Coridvena, semănînd bine cu cea cunoscută din primul stadiu temporal, însă cu mult mai tînără decît o știuse, ba chiar cu sclipirea unei frumuseți stranii, cu fața ei prelungă și albă, alcătuind un miracol sub părul lung de aur, cu nuanță cenușie. Ochii ei aurii irizau o lumină cumplită, aproape nefirească. Părea zînă.

— Coridvena ! strigă el, ridicîndu-se s-o întîmpine. Spune-mi, mi se năzare ?

— Nu ți se năzare, zise ea cu farmec. Am venit la tine.

— Spune-mi, mai zise el apropiindu-se de Coridvena, unde sîntem ?

— Are vreo importanță ? zise ea.

— Nu cred că sîntem pe planeta... mea. Spune-mi, așa e ?

— Nici asta n-are importanță, mai zise ea. Important e că te-ai purificat trecînd prin cîteva variante ale timpului. Asta-i tot. Acum ești aici.

— Dar cum s-a întîmplat ? Nu înțeleg mai nimic.

— Nu mai nimic, pur și simplu nimic. N-ai avut tăria să-ți precizezi pînă la capăt traiectele translației. Dar ești aici, cu mine, și ăsta-i singurul fapt important.

Depanatorul

de MIHAI NICOLA
CRAIOVA

Capitolul I

Bogdan Neagu

— Jubilezi, nu ? mă întrebă Sybille, cu o nestăpînită ciudă în glas. Probabil ca să-și sublinieze ostentația, își luase o alură voit frivolă, cu o mînă pe șold, cu silueta arcuită pe spate, așa ca o întruchipare a unei Carmen din secolul XX, cu mini și rimel de la casa Dior. Jubilezi, nu ? Te gîndești numai la alții, la tine deloc, chiar dacă au refuzat cîndva să zboare cu tine. Raoul Vasquez spunea că...

— Raoul a spus ceva odată, dar apoi lucrurile s-au lămurit. Și de ce — izbucni — îl aduci pe el în discuție ? Am observat și eu că-ți face curte, de aceea...

M-a oprit mîhnirea pe care am citit-o pe fața Sybillei. Cu regret constatam că intențiile mele reconciliatoare se duceau de rîpă. Raoul nu refuzase pur și simplu să zboare cu mine. La un antrenament — asta fusese mai demult, cînd Centrul sud-american era încă în formare — am avut un moment de nestăpînire : am rupt un comutator al simulatorului și atunci s-au ivit îndoieli asupra calmului meu pe timpul unui zbor real. Circumspecția lui Raoul era, cred, justificată, dar nu s-a manifestat vădit, iar eu, ca să-i preîntîmpin temerile, am provocat o „ruptură". I-am spus chiar că mai bine rămîn „savant de laborator" decît cosmonaut, deși... Doamne, ce-aș mai fi vrut să zbor !... Consiliul Centrului a avut însă mult tact și, pe parcurs, eu mi-am făcut „norma" de zbor ; ca să fiu mai limpede, acele zboruri balistice și circumterestre de scurtă durată, în urma cărora căpătai brevetul de astronaut operațional. Despre toate acestea Sybille nu știa mare lucru, eu însumi lăsînd să plutească o ceață oarecare asupra situației. Așa că avea dreptate să-mi reproșeze ceea ce devenise un subiect de flecăreală pentru mulți cunoscuți ai noștri, adică faptul că „mă dădusem la fund", cînd toți se agitau încoace și-ncolo. Am reluat discuția cu precauție :

— Îmi pare rău că ți-am amintit de Raoul. Oricum, îi doresc și lui, și lui Germi, și celuilalt, lui Abe Shindo, succes în misiunea lor. Chiar dacă am exprimat cîteva obiecții cu privire la oportunitatea abordării Lunii în momentul acesta, eram condus de cele mai bune intenții și sper că vor înțelege acest lucru așa cum se cuvine. Șeful lotului de piloți, londonezul Doogsberty, e unul dintre cei care-mi împărtășesc părerile.

După roşeala crescîndă de pe chipul Sybillei îmi dădeam seama că se înfuria şi mai mult:

— Îţi închipui că am să iau drept bune toate astea? Iritarea îi risipise puţin armonia chipului ei creol. Aruncă grăbită o privire în jur pentru a se asigura că nu fusese auzită şi că gazda noastră, profesorul Iliescu, nu ne-a observat. Continuă ceva mai domolită, dar fără a-şi ascunde amărăciunea: Bogdane, m-aş detesta dacă aş fi geloasă. Nu, nu sînt, nu te cred în stare să faci cuiva rău. Totuşi... e ciudat, de atîta timp te porţi în aşa fel încît toţi prietenii noştri nu-ţi mai spun decît „ascetul", iar palavragiul ăla de René, alaltăieri, la ziua lui Naomi, ţi-a găsit o poreclă şi mai pitorească: „schivnicul". Fii fără teamă, s-a făcut haz nespus!... Şi atunci Lucille Flunder şi-a ridicat glasul peste toată zarva noastră şi a spus — mi se părea că se uita spre mine, deşi n-ai fi putut spune unde i se oprea privirea — a spus că schivnicia ta e doar un paravan... vocea ei insinua mai multe, dar am încercat să nu văd asta. Înţelegi, Bogdane, m-am simţit umilită. Aveam impresia că inventează totul ca să mă necăjească şi nu înţeleg de ce, doar am fost colege cîndva. Puţin a lipsit să nu-mi pierd răbdarea...

Tăceam, gîndindu-mă ce bine ar fi fost ca Sybbile să-i dea o lecţie colegei sale. Lucille Flunder are o plăcere diabolică de a stîrni zîzanie între oameni — asta e distracţia ei. Iar René n-avea decît să inventeze orice, adevărul era altul.

Sybille părea că nu observă tăcerea mea. Se întorsese şi mîngîia ramura unei magnolii. Eu nu m-am grăbit să înnod discuţia. Fără să vreau, am început să mă gîndesc iar la ceea ce se întîmplase de cînd ea se reîntorsese la laboratorul ei din Montevideo...

Centrul spaţial sud-american îşi elabora primele planuri de perspectivă. Ca la toate Centrele continentale, veneau din întreaga lume cercetători, savanţi, profesori şi foarte mulţi piloţi selecţionaţi. Congresul Mondial pentru Securitate şi Pace deschisese în sfîrşit uşile unei ere de înţelegere şi avînt în toate domeniile. Ca să se facă o omogenizare a potenţialului ştiinţific către Centrele continentale începuseră să afluieze oameni din toate colţurile lumii. De la noi, la Centrul sud-american am plecat eu împreună cu profesorul Ştefan Iliescu şi colegul meu de promoţie, Ilie Dincă. Profesorul nostru era un reputat specialist în studiul mecanicii corpurilor cereşti, iar eu şi Dincă studiasem pe larg transmiterea energiei la distanţe cosmice. De fapt, ca şi la începuturi, astronautica te silea să te specializezi în mai multe domenii.

Nu mai luarăm de la capăt vechile experienţe. Acum, cînd Marte şi Venus fuseseră atinse de expediţii cu oameni la bord, ne gîndeam — de fapt, era direcţia Marelui consiliu coordonator — să abordăm problema vizitării Planetei X din sistemul solar. Nu era chiar o sarcină uşoară. Planeta nu fusese încă identificată optic (datorită proiectării sale pe firmamentul Căii Lactee), dar calculele şi radarul o situau cu certitudine dincolo de Pluton, la 8,8 miliarde kilometri de Soare. Marja de siguranţă a zborului trebuia deci să depăşească orice obstacol neprevăzut. S-a stabilit cu prioritate ca în construcţia trenului spaţial să se folosească o gamă de aliaje noi, avînd proprietăţi termodinamice deosebite. Probele — făcute la laboratorul din Montevideo, care prelua chestiunea —, la început

controversate, acreditară pînă la urmă un aliaj bazat pe combinarea duraluminiului cu un izotop rar întîlnit al titanului, prelucrarea urmînd a avea loc în condiții de vid înaintat. Dar izotopul de titan nu era practic de găsit pe Pămînt, și producerea lui în cantități industriale ar fi cerut cel puțin cinci ani de cercetare, investiții și construcții. Și atunci se impuse soluția cea mai temerară, dar singura la îndemînă — metalurgia selenară. Teoretic chestiunea nu era nouă, practic însă abia urma să facă primii pași, pentru că pînă atunci în construcția navelor cosmice Pămîntul oferise tot ceea ce era necesar. Pentru a stabili tehnologia noului aliaj se ceru ajutorul unei stații orbitale circumterestre. O navetă transportă acolo un grup de savanți și un minimum de utilaje și minerale ; după cîteva experiențe se confirmă obținerea aliajului, dar în condițiile stației lucrul nu s-ar fi putut face decît în proporții farmaceutice.

Cu aprobarea Marelui consiliu coordonator atenția noastră se îndreptă către bătrîna Selene, de care, vrînd-nevrînd, ne reîndrăgostirăm din interes. În depozite stocurile de nave și moduluri lunare fură scoase de la „naftalină" și lustruite cu osîrdie.

Se pregăti în grabă o primă expediție care să încerce amenajarea primului atelier metalurgic pe Lună, în zona craterului Aristarh, unde, încă din 1961, astronomul Nikolai Kozîrev observase ceva ce părea a fi o activitate vulcanică. S-a răsfoit și numărul din decembrie 1963 al revistei „Sky and Telescope" în care observatorul Lowell confirma detectarea a două pete de lumină, de un roșu aprins, la nord de craterul Herodot, apoi, grupate într-o formație ovală, pe marginea sudică a craterului Aristarh. S-a presupus că dacă avusese loc aici o activitate vulcanică se va găsi și titanul izotopic necesar pentru fabricarea navei noastre „Minerva" *. Urma deci să se verifice acolo, pe Lună, un flux tehnologic primar de metalurgie cosmică. Apoi, dacă rezultatele promiteau, un „convoi" de trei-patru nave urmau să debarce și să fie instalate acolo o turnătorie și un bluming lunar, în care să se construiască modulul orbital și transbordul pentru Planeta X. Nici nu bănuiam exact cîte alunizări ne erau necesare ; nu era vorba de a turna în viitoarea uzină selenară niște carcase ; ele trebuiau polizate, șlefuite, prelucrate, amenajate, dar a le aduce pe Pămînt pentru aceste operațiuni era cu totul imposibil. Nici transportul aliajului brut nu era rentabil și cu putință de efectuat, oricîte cheltuieli ne-am fi permis, pentru că tocmai turnarea sa în condițiile vidului cosmic și ale lipsei cîmpului magnetic în corelație cu alți factori constituiau o cerință de neînlocuit. În fine, soluția nu putea fi alta decît să fie instalat aparatajul pentru prelucrarea trenului spațial „Minerva" direct pe Lună. La fel urmau să fie aduse echipamentele ; în parte acestea erau „recondiționate" chiar de pe modulurile lunare, care și așa aveau să fie abandonate. Și ceea ce era foarte important, Luna avea să devină acum baza operațională de lansări de expediții siderale, un proiect iarăși vechi, dar abia acum luat în considerare **.

---

* Nici una dintre planetele sistemului nostru solar n-a fost botezată „Minerva". Ne-am gîndit ca prima navă ce va vizita Planeta X să poarte un nume ce simbolizează înțelepciunea.

** Pînă acum se făceau asamblări și lansări pe orbite circumterestre.

Pe mine fantezia și îndrăzneala pionierilor cosmici m-au fascinat întotdeauna. Cînd însă se trece, efectiv, la lucru nu e tocmai ușor și atunci se ivesc divergențe și obiecții de tot felul. La corul unora m-am alăturat și eu, pentru considerente pe care le-am făcut imediat cunoscute. În principal, am argumentat că, la un asemenea trafic selenar intens care se anunța, nu se putea concepe să nu existe și un echipament autonom de depanare în caz de avarii. Istoria zborurilor cosmice înregistrase și cîteva „accidente" care ne puneau pe gînduri, iar dacă de atîția și atîția ani se construiseră trenuri spațiale interplanetare perfecționate și puternice, tehnica de debarcare selenară nu mai fusese obiectul vreunei străduințe de dezvoltare. În plus, consideram că trimiterea modulului „Argo" nu era oportună în această epocă. Aveam toate motivele să cred că Jilicek și Duchamps aveau dreptate. Gregor Jilicek și Antoine Duchamps de la Centrul spațial antarctic stabiliseră că în traiectoria asteroidului pătruns în sistemul solar în toamna anului trecut surveniseră abateri care îl conduceau la o ciocnire iminentă cu un corp sideral captat în urmă cu mulți ani de Pămînt. Urma deci o explozie de neînlăturat, a cărei primă urmare ar fi fost o ploaie de fragmente ce avea să „măture" vaste porțiuni din suprafața Lunii. Dar numeroși specialiști negau această posibilitate, așa că cei de la Centrul spațial aprobaseră lansarea misiunii. La toate strigătele mele, dirijorii de zbor îmi arătaseră pur și simplu ușa. I-am dat dracului, spunîndu-mi cel puțin că nu eu voi avea remușcări, dar presimțeam că amărăciunea care mă copleșea va fi fără leac.

„Argo" aselenizase, și Raoul Vasquez, Renato Germi și Abe Shindo, un trio internațional (sud-american, italian, japonez), își începuseră misiunea. Dar, în același timp, asteroidul a explodat și haite de meteoriți au început să bîntuiască spațiile nesfîrșite. Îmbătați de faptul că prima șarjă de metalurgie selenară răspunsese așteptărilor, controlorii de zbor prelungiseră sejurul, iar cei de la echipa de „semnal verde" acceptaseră cu o ușurință de-a dreptul... Ei bine, cînd le-am spus-o și pe-asta, multe fălci au scrîșnit, iar ale mele puțin a lipsit să nu fie mutate din loc. Am fost, cum s-ar spune, trimis la plimbare. Dar faptul era consumat, așa că n-avea rost să mă zbucium. În afară de asta, aveam și necazurile mele personale. Acceptînd inițial prudența mea, specialiștii responsabili de zbor mă autorizaseră să mă ocup de dirijarea unui subprogram pentru construcția ansamblului operațional de depanare. Era un modul complex, cu instalații de elevație, acționate hidraulic, de sudură în spațiul cosmic ; aveam chiar un mic complex de așchiere în trusa de utilaje. Rezervele de combustibil îmi permiteau decolări și aselenizări succesive, mutarea dintr-un loc în altul, cu o autonomie asigurată pentru cel puțin 5 kilometri pătrați. Execuția ansamblului operațional, pe care din reverență față de gazdele noastre latino-americane l-am botezat folosind ceva din mitologia lor — «Inca» —, mi-a răpit mult timp, mai ales în ultimul timp, cînd făcusem ultimele puneri la punct. Sybille, pe care n-o văzusem de două luni, a crezut la un moment dat că nu vreau s-o mai întîlnesc. Cum se întîmplă atunci cînd amîni să scrii cuiva o scrisoare și pe urmă nu mai îndrăznești s-o trimiți, tot astfel se nimerise să nu-mi fac timp să schimb cu Sybille măcar două vorbe. Bine, ea era plecată la Montevideo, dar asta nu scuza totul. Prietenia noastră tre-

cea prin clipe grele. Așa că, pînă la urmă, oricum pierzînd eu lupta pe „frontul cosmic", am socotit că trebuie că mă îngrijesc puțin și de soarta mea și să împiedic ca între mine și Sybille să se petreacă ceva ireparabil. Am aranjat să plecăm împreună la Rio de Janeiro, în vizită la profesorul meu, Ștefan Iliescu. În ziua aceea, profesorul avea o mulțime de invitați, în general amici de-ai noștri. Sybille îl cunoștea pe mentorul meu ; la recomandarea mea, îl consultase într-o vreme asupra unor probleme de cercetare.

Discuția mea cu Sybille se închegase greu. Protocolul vizitei ne-a oferit o ieșire, dar cum profesorul Iliescu și soția sa nu-și oboseau oaspeții (de obicei, și-i „pierdeau" prin întinsa vilă înconjurată de un parc frumos), m-am regăsit iarăși cu Sybille pe o terasă adumbrită, avînd vederea spre aleea principală. Era supărată încă. O auzise pe Lucille Flunder povestind cîte ceva din „culisele" Centrului și strecurînd cu abilitate că mă văzuse de cîteva ori în societate. Pentru mine asta nu însemna nimic, Sybille însă se agăța de „fitil". Într-o pauză deschisesem radioul și ascultam buletinul de știri. Se anunța că expediția „Argo" proceda la elaborarea celei de-a doua șarje. Probabil că, imaginîndu-mi-i pe cosmonauți lucrînd, am zîmbit involuntar, în orice caz de aceea mă întrebase Sybille de ce jubilam...

Mi-a părut rău de necazurile ei ; dintr-o dată m-a cuprins un val de înduioșare, pe care l-am ascuns privind fix, clipe îndelungate, la magnolia sub care ședeam și pe ramurile căreia izbucniseră flăcările sîngerii ale florilor. Am înghițit nodul ce mă sugruma și m-am întors. Și Sybille se domolise, și pe chipul ei se așterneau iarăși blîndețea și o expresie de îngîndurare, ca de obicei. I-am zîmbit și mi-a răspuns. Apoi am spus :

— Aș vrea să mă înțelegi, Sybille. „Ascetismul" meu nu e de circumstanță : știi că vreau să zbor.

— Cum ? Fostul tău echipaj e pe Lună.

— Vor fi și alte expediții. Afară de asta, am căpătat autorizația să zbor în caz de pericol cu ansamblul depanator «Inca». Doogsberty, șeful lotului de astronauți, m-a ajutat mult, iar eu am făcut totul ca să-mi termin pregătirile. Aveam temeri serioase și, iată-le, ai aflat și tu de pericolul meteoritic pe Lună.

— Știu, te-nțeleg acum. Însă Lucille spunea că te-a văzut...

— Și unde, mă rog ?! La Doogsberty acasă. Nu l-am refuzat de ziua lui, altădată am avut de discutat cu el, și era acolo toată societatea doamnelor... Acolo mi s-a spus „ascetul". Eu am rîs și am uitat totul...

— Bogdane, probabil m-am pripit în judecata mea. Adevărul e că aș fi avut nevoie de tine, de sfatul tău. Și eu am avut mult de lucru. Noi am elaborat tehnologia aplicată acum de Raoul. N-a fost prea ușor, dar iată că, în mare, ipoteza noastră se verifică.

— Credeam că ai să asiști la experiență de la monitoarele de control din Centrul spațial...

— Nu cunoști obiceiul meu ? Cînd se face experiența crucială, mă ascund de toată lumea. S-au dus în schimb mulți dintre colegii mei. Dealtfel, eu am lucrat numai la partea teoretică. Era o veche idee a mea ; turnarea în cîmp torsional și vid înaintat provoacă inversiunea adițiunii submoleculare. În aliajele

friabile fenomenul duce în final la obținerea unor structuri rezistente de tipul celor din meteoriții solarieni. Tehnologia este foarte complexă și migăloasă, dar ce-ți îndrug eu ție ? le știi bine și tu !

— Cînd am studiat eu fizica moleculară nu se descoperiseră toate astea. Și cînd vorbește învățatul din tine, draga mea învățată, te-ar asculta cu sufletul la gură o întreagă academie.

— Cum se spune în limba ta : „ți-au murit lăudătorii" sau cam așa ceva, nu ? Sau, stai, te-am auzit cîndva : „Mai scurtează coada vulpii" — pe asta o înțeleg mai bine. Așa că lasă laudele și mai bine gîndește-te cum te vei distra aici. Eu mă duc să discut cu lumea. N-aș vrea să mi se spună... „schivnica".

Sybille se oprise în salonul cel mare, unde partea feminină a societății încinsese o discuție, desigur mondenă, dar din care bărbații erau excluși. Aceștia se adunaseră grupuri-grupuri sau colindau solitari printre arbuștii și florile din parcul vilei. Toată lumea se simțea bine. O rumoare nu prea puternică plutea pe deasupra capetelor. Și eu mă simțeam bine. Acum nu mai mă supăra nici faptul că Lucille Flunder era acolo și, ca de obicei, încerca să polarizeze atenția în jurul ei printr-o comportare destul de extravagantă. O ignoram. Aș fi vrut să mă alătur vreunuia dintre grupuri, dar leneveam pe un fotoliu de răchită, mîngîiat de adierea răcoroasă, pe terasa unde mă lăsase Sybille. René avusese dreptate : deveneam un anahoret, însă tot nu mă hotăram să mă mișc din loc. Mi-am lăsat privirile de-a lungul aleii parcului, străjuit de arbori. Era multă verdeață acasă la profesorul Iliescu, iar prin frunzișul des și risipa de flori parcă se estompa și zgomotul neîntrerupt de pe șoseaua ce trecea în apropiere. De fapt, era o șosea marginală, ce-și vărsa aglomerația în puhoiul motorizat de pe magistrala sudică, la vreo patru mile mai încolo. Privind așa, m-am pierdut în gînduri pînă la uitarea de sine. În jur, invitații forfoteau molcom, se auzeau zumzetul necontenit al vocilor, clinchet de pahare. Eu am cerut un pahar de Phy and soda * și am început să-l sorb pe îndelete, cu privirea agățată de funigeii care pluteau pe întortocheatele cărări ale adierii căldicele...

... Era tot așa, o zi călduță de toamnă aurie și priveam un zbor jucăuș de funigei pe albastrul nepătat al cerului. Mă tolănisem pe o scoarță de lînă moale, pe care mi-o întinsese mama sub bătrînul tei de la fîntînă. În boarea de vînt îmi flutura în mînă o o năframă în trei culori țesută de mama ; mi-o dăruise și avea să fie talismanul meu de care nu mă despărțeam. Ușor, susurul Dunării și cîte o părere de sirenă de vapor îmi ajungeau la ureche, dar eu eram atent la trebăluiala mamei prin casă ; cîteodată se oprea în prag și ridica glasul ca s-o aud :

— Să nu uiți să ne scrii mai des, chiar dacă ești la capătul lumii. Taică-tău și așa zice că ne-ai uitat...

---

* Sirop de fitoplancton cu sifon.

Oprindu-se din pufăitul lulelei, tata adăuga ușor răgușit:

— Măi băiete, o să ai treabă multă. Cînd vei avea timp, ne-oi scrie, iar noi ne-om bucura...

Tocmai mă gîndeam că nu prea îmi respectasem promisiunea, dar o să găsesc eu leac și pentru asta. Cînd cineva din casă se opri lîngă mine, eu încă visam cu ochi deschiși. La început, nici nu l-am auzit; apoi am înțeles că sînt căutat la telefon. M-am îndreptat încet spre măsuța pe care sta telefonul și am ridicat agale receptorul. Dar după o clipă am uitat și pe ce lume trăiam.

Capitolul II

Sybille

Și eu mă simțeam bine. Dealtfel, în ultimul timp și la noi fusese enorm de lucru. Aveam o meserie de bărbat — specialist în metalurgie. Oboseala dispărea acum estompată de bucuria împăcării cu Bogdan și de satisfacția faptului că adusesem și partea mea de contribuție la întemeierea metalurgiei selenare, un teren care era acum în vogă. Profesorul Iliescu nu mă slăbea cu felicitările, dar, la insistențele mele, a încetat s-o mai facă. Bătrînul era înțelegător și și-a dat seama că acum aveam poftă să stau în societate, printre prietenele mele, să mă destind. Asta am și făcut-o ; în salonul nostru, al femeilor, doamna Iliescu trona ca o regină mereu zîmbitoare, dar rămasă pe undeva în afara noastră, a tineretului. Așa că pînă la urmă, tonul conversației era dat tot de noi, subiectele impuse de noi și întoarse pe toate fețele, cum ne era voia. Nu era deloc o discuție frivolă ; în prezența gazdei, chiar și Lucille Flunder — ce naiba am cu ea, nu știu ? ! — nu îndrăznea să debiteze aiureli. Dealtfel, nu era fată proastă și cînd voiam s-o înțeleg îmi spuneam că poate era nefericită și încerca și ea, tocmai frapînd pe cei din jur, să ascundă faptul că nu-și găsea un loc pe lume. Dealtminteri, n-avusese o copilărie senină și n-aș fi putut-o bănui că a fost răsfățată de viață. Printre noi pătrunsese datorită fratelui ei, un specialist capabil în construcția rachetelor, și se specializase la rîndul ei în medicina cosmică. Dar, de fapt, nu de ea mă ocupam acum.

La un moment dat, doamna Iliescu îmi făcu semn discret să mă așez lîngă ea. M-am dus acolo și am rămas amîndouă tăcute, fără să încercăm să tulburăm discuția aprinsă a fetelor. Din vreme în vreme, doamna Iliescu, cu veșnicu-i surîs pe buze, mă privea dintr-o parte, și mîna ei se odihnea o clipă pe părul meu rebel. Nu ne-am spus nimic și-n preajma ei mă simțeam și mai liniștită. Am început „să torc“ gînduri, să depăn amintiri ..

...Ningea. Ieșisem din laborator și o luasem pe Libertad Avenida să fac cumpărături. Specialistul acela român, care fusese la mine dimineața, stătea în fața unei vitrine cu jucării și se distra privind un carusel mecanic de pitici dansînd în jurul unei fetițe, ștrengărește legată la cap cu un batic alb.

— Interesant, señor Neagu ? așa vă cheamă, da ? am reținut bine ? De fapt, am avut și eu jucăriile copilăriei mele, dar nu-mi amintesc figurile...

— E un import din basmul european, domnişoară Sybille, n-aveţi de unde să ştiţi. „Albă-ca-zăpada şi cei 7 pitici". Dacă vreţi, vă spun şi basmul...

Mi l-a spus în timp ce beam un ceai fierbinte într-un bar micuţ şi liniştit. Pe masă se rotea caruselul omuleţilor de tinichea vopsită şi haine de plastic. Mi-l cumpărase Neagu, iar eu mă bucuram ca o fetiţă privindu-l.

Mai tîrziu, Bogdan — acum îi pronunţam corect numele, iar şi mai tîrziu aveam s-o rup binişor româneşte — a venit iarăşi la Montevideo. Construia un ansamblu de depanare cosmică, ceva mai aparte, cu caracteristici funcţionale mult mai complexe. Era o navă de salvare, pentru cazuri de accidente în Cosmos. I-am arătat şi eu proiectele mele; mai tîrziu am cooperat la dezintegratorul laser şi am fost buni camarazi, în sensul obişnuit al cuvîntului. Iarna nu se sfîrşise cînd ne-am întîlnit la o conferinţă ştiinţifică în Asunción. Într-o zi ne-am plimbat în rezervaţia naturală, pe sub cetinile încărcate cu ghirlande de marmură pufoasă. Am rîs, ne-am bătut cu zăpadă, am alergat şi, într-un tîrziu, am obosit. Ne-am oprit să răsuflăm şi m-am întors să-i propun un grog fierbinte la motelul indian. Am rămas o clipă amîndoi uitîndu-ne unul la altul, printr-un spaţiu fulgerat de căderea cristalelor de zăpadă. N-am mai văzut depărtarea sau apropierea, căci atunci am înţeles amîndoi ce simţeam...

Doamna Iliescu îmi punea iarăşi palma pe creştet, dar de data aceasta mă legăna uşor. M-am întors întrebătoare spre ea şi mi-a arătat din ochi uşa salonului. Bogdan, foarte agitat cu telefonul în mînă, îmi făcea semn să mă duc la el...

Doamne, ce plecare a mai fost! Abia mai tîrziu am înţeles-o; atunci îmi pierdusem cumpătul. Trebuia însă să mă stăpînesc, lumea era cu ochii la mine. Am încercat şi poate am reuşit să zîmbesc. Cînd a lăsat telefonul, ajunsesem lîngă el. În trecere, am văzut-o în salonaşul învecinat pe Lucille lîngă un alt telefon şi — stupid — m-a fulgerat ideea că ea l-a chemat pe fir. Am înotat prin lumea pe care am simţit-o ca pe o apă învăluitoare şi am ajuns lîngă Bogdan, care tocmai aşezase receptorul.

— Trebuie să plec imediat! a spus el foarte grav. Vreau să ne luăm rămas-bun!

Eu încă nu pricepeam nimic:

— Ei, asta-i! Doar nu pleci în Lună...

I-am simţit răsuflarea aproape şi căldura buzelor. Ardea!

— Ei?!

— Chiar aşa! Plec în Lună, a spus el, şi, luîndu-mi braţul, ne-am îndreptat spre ieşire. Toată lumea devenise dealtfel vag neliniştită. De afară se auzeau sirenele. Zumzetul vocilor scăzu dintr-o dată. Lucille — am văzut-o întîmplător — se aranja în faţa unei oglinzi pe palier.

— Hello, darling. Plecaţi?

— Numai eu, aruncă Bogdan peste umăr.

— Nu vrei s-aştepţi? Aş merge şi eu. Îmi dai voie, nu, Sybille...?

— Poftim, te rog! am zîmbit eu acru, dar destul de tare ca să audă toţi.

De afară se auzeau sirenele şi mai strident. Maşinile poliţiei intraseră pe alee şi goneau spre peronul de la picioarele scării.

Bogdan m-a îmbrățișat pentru ultima oară, și-a luat un rămas-bun fugar de la toți și a sărit pe trepte în jos. Un ofițer a deschis portiera mașinii a doua, salutînd, și în clipa următoare, toate cele trei limuzine au demarat nebunește spre șosea, urlînd și fulgerînd mereu din farurile rotitoare. Abia atunci am observat că toată circulația fusese blocată. Mașinile poliției patrulau în sus și-n jos. Grupul în care era Bogdan a pornit în trombă spre magistrală. La un timp nu i-am mai văzut. Lumea care se îngrămădise pe treptele de la intrare s-a înapoiat în salon.

— Ce-i asta? Arestare? întrebă cineva.

— Ei, aș! Pentru ce...?

— Sigur... Nu se face atîta tapaj... e lume doar...

— Pisica nu-și pune zurgălăi cînd vînează șoareci.

— Mdaa!

— Nuu! Românului ăstuia nu-i place să facă senzație. O fi existînd un motiv...

— Vezi bine.

— Nu, domnule, n-ai văzut? Toate mașinile pe dreapta. E altceva.

— Să știi că trebuia să ajungă omul repede undeva și numai poliția te poate scoate din înghesuielile astea.

După cîteva minute a picat Naomi. După ce a salutat în dreapta și-n stînga, a făcut spre mine cîțiva pași, iar toată lumea a înțeles că are să-mi spună ceva, drept care tonul discuțiilor a scăzut brusc.

— Vai, fetelor! — Naomi spunea „vai fetelor" chiar cînd își vorbea sieși — ce-am mai așteptat. Poliția a măturat toate mașinile de pe magistrală vreo cîțiva kilometri... daa, ne-a dat afară pe gazon... și, auziți fetelor, a aterizat imediat un turbojet... au venit alte mașini urlînd, din una s-a dat jos — cine credeți? — Sybille, tu știi? era chiar Bogdan...

— Spune o dată! o repezi cineva pe Naomi.

— Nimic, s-a urcat în avion și-au decolat imediat. Asta-i tot.

Așa au ținut-o un timp, eu am plecat în altă parte. Doamna Iliescu și-a dat seama că am nevoie de liniște și m-a condus într-o cameră. A rămas cu mine și au mai venit și alte două prietene. Răsuceam toate astea pe toate fețele... mie tot mi se părea un fel de șotie... Nu bănuiam totuși nimic...

În salon, cineva a deschis mai tîrziu televizorul. După un timp, o manșetă a apărut pe ecran anunțînd „ACCIDENT ÎN COSMOS", dar nimeni nu i-a dat vreo importanță. Erau cu toții suprasaturați de filmele de aventuri. Apoi a apărut crainicul și, cînd ne-am dat seama că era Raphael Prieto, comentatorul științific de TV, am amuțit cu toții:

„...comunicat astronauților Raoul Vasquez și Abe Shindo că o ploaie de meteoriți, nedetectată în timp util de stațiile pămîntene de supraveghere, evoluează în roi către zona Fra Mauro și regiuni cu o latitudine mai mare. Lunauții au primit ordin să se adăpostească în modulul «Argo», aflat la cîteva zeci de metri depărtare. În acel moment, Abe Shindo a scăpat vinciul creuzetului, și acesta l-a lovit peste picioare. Shindo nu s-a mai putut ridica. A început o agitație groaznică la Centrul spațial și în

zona de debarcare de pe Lună. Vasquez a manevrat lunomobilul pînă în apropierea lui Shindo, pe care l-a urcat cu mare greutate în scaunul din dreapta. Din cauza efortului, pulsul lui Vasquez a atins 180 de bătăi pe minut. Medicii de la Centru au ordonat un repaus forțat de cinci minute. Apoi jeep-ul s-a îndreptat spre modul. Shindo a fost urcat în el, de către Vasquez, la capătul unei ore și jumătate de străduințe supraomenești și ajutat de soluțiile transmise de la sol. La ora 10,49 modulul a fost presurizat. În acel moment, modulul de comandă și cabina se aflau pe orbită, pe partea invizibilă a Lunii. S-a ordonat de la Centru decolarea și intîlnirea pe orbită la ora 11 și 14 minute. Cînd însă nava apărea la terminator, roiul de meteoriți a făcut impactul cu Luna.

«Argo» a fost lovit! «Argo» a fost lovit!

Cînd norul de praf s-a depus, s-a observat că două dintre suporturile telescopice ale treptei inferioare au fost distruse, întreg sistemul alcătuit din cele două etaje fiind aplecat acum la un unghi de 78 de grade. Etajul de ascensiune nu mai poate decola în aceste condiții. Se așteaptă restabilirea legăturilor radio cu nava naufragiată. Renato Germi rămîne pe orbită, în jurul Lunii, pînă la noi ordine.

La Centru se pregătește lansarea navei de salvare pilotată de cosmonautul de origine română Bogdan Neagu. Decolarea are loc peste 57 de minute. Numărătoarea inversă a început...".

N-am mai auzit nimic. În tăcerea de gheață, așternută în toată casa, n-am mai simțit decît alunecarea mea în neștiință...

Capitolul III

Bogdan Neagu

Cînd cele cinci motoare F-1 au început să verse iadul lor de foc în tunelul de scurgere a gazelor de la rampa de lansare, nimeni nu putea spune dacă plecam pe Lună pentru a aduce ultimele onoruri „pămîntești" lui Vasquez și Shindo sau să-i ajut să ajungă vii acasă. Am plecat în „tir direct", fără să efectuez așteptarea de două ore pe orbita de parcare. La orele 18,49 am părăsit rampa, și după o jumătate de revoluție în jurul Terrei am ieșit la traiectoria lunară. Am pierdut prilejul să gust senzațiile lansării și ale accelerației fantastice, care m-a împins în două minute și jumătate la o înălțime de 67 000 metri, prin consumarea primei trepte a colosului «Inca». Nici n-am avut timp să privesc Terra; și ar fi trebuit s-o fac: era pentru prima oară cînd aveam acest prilej, atît de jinduit de alții, și apoi o părăseam, iar atunci cînd pleci undeva, chiar și la vecini, e de datoria ta să-ți mai privești o dată casa.

O vreme am avut oarecare necazuri cu starea de imponderabilitate. Aparatul vestibular mi-a fost dintru început făcut K. O.; n-aveam idee dacă merg, unde merg și în ce fel merg.

Mi-a trebuit cîtva timp ca să pricep că Centrul îmi cerea ceva și acel ceva nu era ce simțeam eu, ci se referea la lucruri pentru care mai aveai nevoie și de cap : evoluția navei, starea sistemelor de bord, presurizarea rezervoarelor... Nu era să rămîn o veșnicie sub imperiul primelor impresii, așa că am revenit cu „picioarele pe pămînt", adică mi-am reluat locul în fața tablourilor de bord, căci era de lucru din plin. Convorbirile cu Centrul s-au legat mai coerente, și peste cîtva timp l-am auzit în cască chiar pe Vasquez. De uimire cred că am scos un sunet neobișnuit.

— Nu este o iluzie, a spus de la Centru Doogsberty, după două-trei minute de bruiaj. Auzi în cască semnale de pe «Argo». Vasquez a restabilit legătura. Abe Shindo trăiește. Are o luxație femurală. Vasquez a ieșit din «Argo» și a plantat o antenă direcțională. Poți să-i auzi direct.

Au fost recunoașteri mișcătoare prin radio. I-am felicitat pe băieți și le-am urat noroc. Vasquez a spus că revine peste cîteva minute cu un raport asupra stării navei, pe care tocmai o inspecta. La Centru convorbirile au fost preluate de Doogsberty.

Și avea să vină repede prima eclipsă a brumei noastre de entuziasm. Raoul Vasquez a raportat că treapta de ascensiune n-are stricăciuni, dar rezervele de oxigen nu vor ajunge decît pentru 12 ore. Meteoritul a lovit primul etaj, spărgînd un rezervor cu tetraoxid de azot, compartimentul bateriilor de 400 Wh și compartimentul rezervei de oxigen, care putea fi transferată în etajul de ascensiune în caz de necesitate. Deci încă 12 ore de viață : în plus, 2 ore de agonie, pentru că sistemele portabile de supraviețuire erau aproape epuizate și nu puteau fi reîncărcate în lipsă de curent și oxigen.

Doar Germi, pe postul „marelul singuratic" în cabina-mamă, a izbucnit la auzul veștii ; îi era cu neputință de înțeles că el, aflat la cîțiva kilometri, are la bord suficiente rezerve pentru ca Raoul și Abe să trăiască două săptămîni, dar toate astea îi rămîn numai lui. „Sînt cel mai bogat om din Univers și cel mai nenorocit totodată", spuse sfîrșit Germi.

— Centrul ordonă tuturor calm ! Ne vom gîndi la o soluție, tună Doogsberty. Bogdan să extragă din carenajul rachetei purtătoare modulul de salvare și să se desolidarizeze de ultima treaptă. Control din camera TV. Repetă, «Inca» !

Am repetat.

— Perfect, spuse Doogsberty. Raoul se întoarce în «Argo» și face presurizarea. Se sistează toată alimentarea sistemului de bord, cu excepția biodotării. Comunicații radio — din oră în oră — și limitate !

— Nici să spui că mori nu e voie ! interveni Germi.

— Nu exagera ! Vor avea nevoie de fiecare strop de curent. Bogdane, cum merge joncțiunea cu modulul ?

Merge. Restructurarea navei se termină în mai puțin de 20 de minute ; Centrul comandă ca motorul modulului de serviciu să fie pus în funcțiune timp de 3 secunde ; traiectoria se modifică ușor și scap de „urmăritor" : racheta purtătoare, acum inutilă, își ia drumul spre Lună, unde va cădea ca un bolovan. Nu comentez însă nimic. Raoul transmite că nimic nu s-a schimbat.

★

Am refăcut calculele. Era singura soluţie posibilă, asta era limpede. Trebuia să realizăm acordul tuturor părţilor. Am chemat Centrul şi modulul «Argo». Germi a intrat şi el în circuit, dar el n-avea cum să ne ajute.

— Raoul, ai energie pentru o depresurizare ? am întrebat eu.

— De ce ? intervine Centrul. Nici o mişcare în plus ! Veţi pierde o parte din oxigen la depresurizare. Negativ, «Argo».

— Ascultă, Doogsberty, am spus, trebuie s-o facă !

— Nu trebuie. Interzic !

— Să te ia dracu ! Altfel sînt pierduţi !

— Ştiam asta, dar ce vrei, s-o facă mai repede ?

— Aţi găsit ceva ?

— Nimic.

— Doogsberty, trebuie să mă asculţi. Raoul de asemenea. Am un plan ; nu cred că mai poate fi altceva de făcut.

S-au cuplat şi circuitele de rezervă radio şi TV. Aveam să le fac şi o schiţă în faţa camerei. Şi mi-am derulat ideea. La sfîrşit, Raoul a oftat adînc, Doogsberty a rămas pe gînduri, doar Germi, cel mai vorbăreţ, a strigat : „Iată cea mai frumoasă poveste. Mai spune-o o dată."

— Lasă-ne timp să verificăm, s-a hotărît în cele din urmă Centrul. După un sfert de ceas, directorul de zbor a spus :

— Pozitiv. Recapitulăm.

Ideea nu era prea complicată, dar trebuia riguros urmărită. Le-am arătat că salvarea naufragiaţilor nu putea fi decît în afara modulului «Argo». Trebuiau rezolvate două probleme : oxigen şi energie electrică. Una o determina pe cealaltă. Oxigenul trebuia fabricat sau, mai bine zis, eliberat din generatorul de cataliză, care se găsea pe şantierul metalurgic abandonat de Vasquez şi Shindo. Generatorul fusese folosit pentru „arderea fără flacără" la una dintre operaţiile de preparare a aliajului. Debitul de livrare era suficient pentru doi oameni şi mai putea dura mult încă. Trebuia însă pentru asta o sursă de curent. «Argo» şi fostul şantier nu mai aveau sau aveau prea puţin. Dar în componenţa staţiei de observare, nelipsită de la orice navă selenară, exista o sursă radioizotopică cu impulsori. În organizarea staţiei, care n-avea un consum prea ridicat, un impulsor ajuta la eliberarea, timp de cîteva luni, a unei energii de pînă la 100 Wh. Un braţ mecanic, acţionat prin telecomandă de la Centru, schimba la acest interval impulsorul uzat şi introducea un altul : erau în total zece. Energia eliberată prin dezintegrarea izotopilor radioactivi putea creşte de trei-patru ori, dacă dezagregarea nucleelor şi accelerarea particulelor sporea. Iar aceasta nu era greu de făcut : trebuia redus numărul panourilor de frînare. Totul era o treabă de mecanic, pe care Raoul o putea face. Un impulsor avea să fie consumat, evident, mult mai repede. Centrul a calculat la computer — 5 ore şi 30 de minute. Era ora 1 şi 16 minute. La ora 9,00 Raoul ar fi terminat oxigenul din cabină. Cu două ore înainte, urma să depresurizeze modulul, să deschidă trapa de acces şi în cel mult o oră să efectueze operaţiile. Toate deplasările : pentru aducerea generatorului de cataliză lîngă «Argo»,

pentru atingerea stației urmau să se facă cu rover-ul rămas în bună stare de funcționare. La stație, Raoul modifica regimul sursei radioizotopice prin eliminarea a trei semipanouri de frînare, deconecta cele cinci înregistratoare și folosea cablul dintre «Argo» și creuzetul de la atelierul metalurgic pentru a racorda sursa de curent. De fiecare dată, cu zece minute înaintea încheierii intervalului de 5 ore și 30 de minute, Raoul avea să depresurizeze cabina și să facă o „cursă" de cîteva zeci de metri pînă la stație pentru schimbarea impulsorului.

— De ce să n-o facă prin telecomandă cei de la Centru? întrebă Germi. S-ar putea ca brațul mecanic să se înțepenească — am convenit cu toții, după o clipă de gîndire —, și atunci depresurizarea ar afecta slabele rezerve de la bord. Repetată de cîteva ori, neșansa aceasta ar face imposibilă chiar depresurizarea însăși. Cîteva minute de sistare a degajării oxigenului ar fi un deznodămînt fatal sigur. Ultimul impulsor avea să asigure energie pînă la a treia zi, la orele 14,00, iar modulul de salvare «Inca» ar fi urmat să aselenizeze la orele 13,48. Din resurse proprii — de bord și din sistemele portabile de supraviețuire, care vor fi fost între timp folosite în decursul tuturor depresurizărilor —, Raoul și Abe aveau să aibă doar o rezervă de 4 minute.

...I-am rugat pe Doogsberty, Raoul și Abe să mă scuze pentru ariditatea și precipitarea tonului cu care le-am povestit toate acestea. Au urmat apoi întrebări, mai mult puse de Germi, solitarul circumlunar.

— De ce nu se ia sursa radioizotopică în cabină? N-ar mai fi nevoie de depresurizări?

— De acord, Germi, dar n-avem încotro. N-ar fi chiar așa de grav că sursa infectează totuși radioactiv la cîțiva metri în jur, ceea ce nu le-ar prinde deloc bine prietenilor noștri, dar energia trebuie să treacă prin blocul de transformare, și racordul acestuia e în afara cabinei, în etajul inferior. Cum ai să strecori un cablu printr-o ușă ermetic închisă?

— Iertați-mă, sînt așa de bucuros, încît nu m-am gîndit la asta. Trebuie s-o știe și un țînc...

— Alte întrebări, Germi? a exclamat Doogsberty.

— De ce nu i-a venit ideea mai înainte?!

— Se respinge întrebarea. Ideea devine operațională azi la orele 7,00. La orele 6,00 toate stațiile se cuplează pentru o ultimă recapitulare. Pînă atunci — toate echipajele la culcare!

Abia după ce împreună cu Raoul am repus modulul «Argo» la verticală, apt de acum pentru rendez-vous-ul spațial cu nava sa mamă, am avut răgaz să privesc bine în jur. Craterul era o pîlnie circulară, de dimensiuni enorme. De fapt, nici n-o putusem vedea bine decît atunci cînd am survolat-o. Acum, așezat aproape pe fundul ei, nu zăream decît o vastă deschidere eliptică ce îmi închidea orizontul într-o parte. Nu era o pîlnie cu pereți polizați, șlefuiți, cum părea de sus, ci ușor vălurițí, ca un drot. Clinuri cenușii-albastre defilau domol spre orizontul care rămăsese mult deasupra, dar atît de departe încît nu sesizai

cu uşurinţă ridicarea terenului. Puteai să mergi zeci de metri pe porţiuni netede ca-n palmă: puneai piciorul pe un mal, aşa cum, te-ai urca pe o brazdă, şi hoinăreai iarăşi pe un tăpşan întins. După cîteva „brazde" te uitai de unde ai plecat şi erai surprins să-ţi dai seama că ai urcat cu cîţiva metri pe verticală.

În partea cealaltă, orizontul se oprea brusc în panta unui con muntos. plantat chiar pe fundul craterului. Nu te ispitea să te urci pe el. Vine groase de piatră cădeau spre bază, încîlcite şi contorsionate ca şuvoaiele unei cascade a cărei curgere ar amuţi deodată, îngheţînd. Şi parcă o cascadă adevărată le spălase doar cu o clipă mai înainte. Luminat de soare, acest imens dom de piatră se etala privirii cu o limpezime de vitraliu, cu splendide irizări pe muchiile colţoase şi cu pete de negură, forme ascuţite, ca o oglindă neagră, spartă în cioburi, acolo unde jocul împietririi lavei făcuse goluri în care razele nu cădeau. Colosul părea abia limpezit de o ploaie, şi am întins mîna să string în căuş prelingerea de lumină. Mănuşa costumului de scafandru nu m-a lăsat să am fiorul tactil şi alunecarea ei pe piatră m-a făcut să cred că stînca era învelită într-o peliculă subţire de sticlă transparentă. Micul buldozer al lui Raoul şi Abe muşcase timid din vîna solidificată, dezvelind nervuri ascunse în duritatea pietrei.

Bolidul hoinar venit din alte lumi nu lovise direct modulul. L-am găsit mai departe, masiv, colţuros, aruncat pe o latură, ca o dihanie ancestrală săgetată de moarte. Îşi risipise puterea lovindu-se de un promontoriu stîncos pe care l-a făcut bucăţi. Una dintre ele lovise reazemele mesagerului metalic ce purta cu el oameni, iar ecoul dureros al loviturii răsunase ca un ţipăt în inimile noastre, acolo, pe globul acela albastru...

(CONTINUAREA ÎN NUMĂRUL VIITOR)

Kelvin-Rubliov-Tarkovski

de **DOREL DORIAN**

În memorabilul „Rubliov", un om însetat să înțeleagă, să afle, să cuprindă — atît cît este omenește — adevărul, privise în jurul său. Dezamăgit, amuțise. Dar nu pentru a-și tăinui revelațiile, ci pentru că, în absența cuvîntului, plînsul lui se auzea — și s-a auzit ! — mult mai bine.

În „Solaris", un om se întoarce cu fața spre sine însuși și — meditînd asupra propriei sale condiții umane, reevaluîndu-și culpele, retrăindu-le cu intensitatea unui prezent straniu, încetinit doar prin ralenti-ul propriu retrăirilor dureroase (și remușcărilor) — reînvață, în sfîrșit, că nimic n-are sens, nici pătrunderea în nucleu, nici cucerirea spațiului cosmic și nici un alt zbor al inteligenței umane, dacă toate aceste căutări și zboruri și prestigioase victorii nu înseamnă în timp (aceasta fiind în fapt și justificarea lor ultimă) o restabilire și o reafirmare prin cutremurătoare interogări interioare, prin noi și noi înțelegeri ale propriei noastre condiții umane.

Dar a reușit acest lucru „Solaris" ?

Nu știu... Dar eu i-am auzit pe Rubliov și pe Kelvin plîngînd.

Cu o îndîrjire demnă de o cauză învederat mai bună, ne întrebăm dacă acest „Solaris" semnat de Andrei Tarkovski nu l-a „trădat" pe acel prim și strălucit „Solaris" imaginat de Lem.

Dar important ar fi, mi se pare — dincolo de orice priorități discutabile și ierarhizări superdocte — să ne imaginăm, precum Kelvin și Snaut (sau ca acel doctor chiar în stare să ne dezintegreze pînă și remușcările), să ne imaginăm, spun, propriul nostru „Solaris". Și recreînd în noi acel potențial de resurecție etică cu care acționa și „marele ocean gînditor" inventat de Lem și reinventat de Tarkovski, să ne întrebăm : Ce știm despre noi înșine ? Și, revenind la film, de ce să ne lăsăm furați de aventura științei și de fantasticul implicațiilor ei, înainte de a fi încercat să pătrundem spre zonele mai de adînc ale propriei noastre conștiințe ? Sau, poate — precum o demonstrează adevărata literatură SF — nici nu călătorim spre lumile ficțiunii și ale unor alte milenii, decît pentru a medita mai adînc, cu binevenite distanțări, asupra acelui îndepărtat... 1973, cînd un Lem, un Tarkovski și un Rogoz ne invitau să discutăm, nu atît despre un anume „Solaris", cît despre un posibil „Solaris" din noi.

Şi, în sfîrşit, pentru că Tarkovski a stabilit el însuşi regula absolutei sincerităţi :

De ce acest film, pe care continui să-l cred excelent, nu a ciştigat adeziunea (poate, mai bine spus, simpatia) unui public mai larg ?

Pentru că filmul acesta implică o stare de spirit aparte şi o disponibilitate spre meditaţie ? Poate. Pentru că ne-am prea obişnuit cu filmul de acţiune, cu un anume „suspense", cu filmul care ne invită — aproape totdeauna — să-i judecăm pe ceilalţi şi nu pe noi înşine ? Poate. Pentru că în puţinele clipe în care resimţim, totuşi, această disponibilitate matură spre introspecţie şi meditaţie, nu vrem în jurul nostru pe nimeni ? Voi spune iarăşi, poate...

Să nu fi ştiut însă Tarkovski că o asemenea temă gravă este prin excelenţă mai proprie cărţii şi, implicit, lecturii ? Sau poate că ştiind, întrevăzînd şi o eventuală neaudienţă a filmului, simţise totuşi nevoia acestei interogaţii dramatice : De ce mereu spre Lună, spre Marte, spre Venus ? De ce nu, în sfîrşit, spre „Solaris" ?

Spectatorul, chiar şi cel care a receptat întrebarea, şi-a amînat răspunsul. Nici nu era nevoie de un răspuns imediat. Dar poate că, într-o zi, călătorind spre „Solaris" şi ajungînd în faţa acelui ocean gînditor... Pentru că există o audienţă (şi aplauze) care vin peste timp ! Şi să nu omitem din calcul acest timp viitor !

Înainte de a fi un film, „Solaris" rămîne o invitaţie şi o premisă. Să dăm curs invitaţiei, deci, şi să acceptăm ca o atrăgătoare şi fascinantă premisă, această culpă-film-meditaţie a unui mare maestru Kelvin-Rubliov-Tarkovski.

Cronică (en passant fantastică) a șahului

de **EMANUEL REICHER**

XXVIII.

Cronologia celor mai importante evenimente dintre anii 1948 și 1955

1948 — Un excepțional succes românesc într-un inedit domeniu al eșichierului — campionatul mondial al dezlegărilor de probleme este cîștigat de echipa țării noastre: **Paul Diaconescu, Emilian Dobrescu, Eugen Rusenescu, Petre Seimeanu, Radu Voia** ș.a.

— **Budapesta**: I. L. Szabo, II. Gligorici, III. Foltys, IV—V. Pachmann și Tartakower. Primii doi clasați vor deveni protagoniști ai marilor turnee.

— **Buenos Aires**: I. Najdorf, II. Stahlberg. Un „duo" prezent de acum înainte în bătălia pentru supremație.

— **Veneția**: I. Najdorf. Un nou trofeu în panoplia bătăiosului argentinian.

— **Saltjobaden**: Primul interzonal al campionatului mondial. S-au calificat pentru turneul candidaților: I. Bronștein, II. L. Szabo, III. Boleslavski, IV. Kotov, V. Lilienthal, VI—IX. Bondarevski, Flohr, Najdorf și Stahlberg. Învingătorul și-a început temerara sa aventură (20 de participanți).

1949 — **Hastings**: I. Rossolimo.

— **Beverwijk**: I. Tartakower (62 de ani!). Clasicele „festivaluri" își aduc nota aparte între competițiile deceniului, prin pitorescul participărilor și rezultate surprinzătoare.

— **New York**: I. Fine, II. Najdorf, III—IV. Euwe și Pilnik. Victorie a marelui „absent" de la meci-turneul Haga-Moscova (1948).

— **Veneția**: I. L. Szabo.

— **Lodz**: I. Benkö.

— **Trencianske Teplice**, memorialul Réti: I. Stahlberg, II—III. Pachmann și L. Szabo.

— **București**: **Primul turneu internațional al României** a constituit o manifestare prestigioasă: I. Pachmann, II. Benkö, III. Sajtar, IV—V. **Troianescu** și Florian, VI. Jency, VII. Plater, VIII—XIII. **Bălănel, Erdely, Flondor, Seimeanu,** Neikirch și Opocensky (20 de participanți).

1950 — **Hastings**: I. L. Szabo, II. Rossolimo.

— **Beverwijk**: I. Donner, II—III. Euwe și Rossolimo.

— **Moscova.** Început în ultimele zile ale anului precedent, turneul pentru titlul mondial feminin rămas vacant prin moartea Verei Menchik a fost dominat de șahistele sovietice: I. **Liudmila Rudenko.** II. Rubțova, III—IV. Borisenko (Belova) și Bîkova, V. Keller-Hermann (16 participante).

— **Budapesta, primul turneu al candidaților**: Boleslavski a condus pînă în ultima rundă cînd a fost egalat de Bronștein. Meciul de baraj, terminîndu-se

L. RUDENKO

cu scorul 6 — 6, a continuat pînă la primul joc decis. A cîştigat Bronştein partida a 14-a şi a devenit astfel challenger oficial Clasament final: I. Bronştein, II. Boleslavski. III. Smislov, IV. Keres, V. Najdorf, VI. Kotov.

— **Sczáwno Zdroj**: I. Keres, II—IV. Bareza, L. Szabo şi Taimanov, V—VI. Bondarevski şi Gheller.

— **Veneţia**: I. Kotov, II. Smislov, III. Rossolimo, IV. Pachmann.

— **Dubrovnik.** Cea de a IX-a Olimpiadă (16 ţări participante) s-a terminat cu victoria gazdelor: I. Iugoslavia, II. Argentina, III. R.F.G., IV. S.U.A., V. Olanda.

— **Bled**: I. Najdorf. II. Pilnik, III. O'Kelly.

— **Amsterdam**: I. Najdorf, II. Reshevsky, III. Stahlberg, IV—V. Gligorici şi Pirc, VI—VII. Euwe şi Pilnik, VIII. Rossolimo. Moment de vîrf pentru cariera lui Don Miguel.

1951 — Hastings: I. Unziker, II—III. O'Kelly şi Rossolimo.

— **Beverwijk**: I. Pilnik, II. O'Kelly.

— **Moscova**: Dramaticul meci pentru titlul suprem între Botvinnik şi Bronştein terminat la egalitate (+5 : —5 ; = 14), după ce cu numai două runde înainte de finiş challengerul conducea cu un punct.

— **Anglia**: În trei oraşe s-a desfăşurat memorialul Staunton, sărbătorindu-se şi centenarul istoricului turneu de la Londra—1851. I. **Gligorici,** II—IV. Pirc, Trifunovici şi Stahlberg. Confirmare a progresului continuu al şcolii iugoslave.

— **Birmingham**: Primul campionat mondial de juniori. Învingătorul (Ivkov) va fi în numai cîţiva ani un reputat mare maestru.

SVETOZAR GLIGORICI

— **New York**: I. Reshevsky, II—III. Najdorf şi Euwe, IV. Fine.

— **Bucureşti**: **Al doilea turneu internaţional al României** prilejuieşte afirmarea lui **Ştefan Szabo** clasat pe locul II, după Milev. În continuare, III—IV. **Troianescu** şi Florian, V—VI. **G. Alexandrescu** şi Pietsch, VII. Pogats, VIII—X. **Reicher,** Karastoicev şi Molnar (15 participanţi).

1952 — Hastings: I. Gligorici, II. D. A. Janofski.

— **Beverwijk**: I. Euwe, II. O'Kelly.

— **Havana,** memorialul Capablanca : I—II. Reshevsky şi Najdorf, III. Gligorici.
— **Budapesta,** memorialul Maróczy, una dintre marile bătălii ale deceniului : I. **Keres,** II. Gheller, III—V. **Botvinnik, Smîslov** şi **Stahlberg,** VI. L. Szabo, VII—VIII. **Petrosian** şi **Pilnik,** IX. **O'Kelly. Al doilea clasat se impune în elita mondială (18 participanţi).**
— **Miedzy-Zdroje,** important **succes al şahului românesc :** I—

ION BĂLĂNEL

II. **Ion Bălănel** şi Milev, III—IV. Szily şi Makarczik, V. Tarnowsky, VI. **Şt. Szabo** (16 participanţi).
— **Helsinki :** Cea de-a X-a Olimpiadă a întrunit 25 de ţări şi s-a terminat cu victoria echipei U.R.S.S., urmată de Argentina, Iugoslavia, Cehoslovacia şi S.U.A.
— **Stockholm,** al doilea concurs interzonal (22 de participanţi) : I. Kotov (trei puncte avans !), II—III. Petrosian şi Taimanov, IV. Gheller, V—VIII. Averbach, Gligorici, L. Szabo şi Stahlberg.
— **Moscova,** o premieră — turneul candidatelor : I. Bîkova, II—III. Ignatieva şi Heemskerk (16 participante). Prima clasată devine pretendenta oficială la titlul mondial.
— **Hollywood :** I. Gligorici, II. Pomar (două neobişnuite stele în citadela cinematografiei).

1953 — Hastings : I—IV. Golombek, Medina, Penrose şi D. A. Janofsky.
— **Beverwijk :** I. Rossolimo, II. O'Kelly.
— **Bucureşti : Al treilea turneu internaţional al României** a adunat la startul său un lot select de jucători, din care au făcut parte nu mai puţin de trei viitori campioni ai lumii ! I. Toluş, II. Petrosian, III. Smîslov, IV—VI. Boleslavski, Spasski (16 ani) şi L. Szabo, VII. Bareza, VIII—IX. **Şt. Szabo** şi O'Kelly (20 de participanţi).
— **Mar del Plata :** I. Gligorici, II. Najdorf. Marele argentinian înfrînt chiar în „bîrlogul" lui !
— **Rio de Janeiro :** I. Gligorici.
— **Montevideo :** I. Gligorici. Irezistibilul iugoslav uimeşte lumea şahistă sud-americană.
— **Viena :** I. Bisguier.
— **Copenhaga,** al doilea campionat mondial de juniori : I—II. Panno şi Darga. Titlul i-a revenit primului pe baza sistemului Sonneborn.
— **Zürich :** Al doilea turneu al candidaţilor consacră stilul singular al lui **Smîslov,** care s-a detaşat la două puncte de Bronştein, Keres şi Reshevsky (clasaţi pe locurile II—IV). V. Petrosian, VI—VII. Gheller şi Najdorf (15 participanţi).
— **Leningrad : Elisaveta Bîkova** devine a treia campioană a lumii, dispunînd de Rudenko la scorul : +7 ; —5 ; = 2.
1954 — Hastings : I—II. Alexander şi Bronştein. Unul dintre rarele succese ale „insularilor" la Hastings.
— **Beverwijk :** I—II. Bowmeester şi Pirc.
— **Bucureşti : Al patrulea turneu internaţional al României** a făcut cunoscut lumii numele unuia dintre cei mai talentaţi şi originali jucători contemporani, învingătorul concursului. I. Kor-

E. I. BÎKOVA

cinoi, II. Nejmetdinov, III—IV. Filip și Holmov, V. Kluger, VI—VII. Furman și Pachmann, VIII. O'Kelly, IX. Stahlberg (18 participanți).

— **Moscova:** După o luptă epuizantă, Botvinnik își păstrează titlul în fața lui Smîslov, care însă nu și-a spus ultimul cuvînt. Scor final: +7; —7; =10.

— **Amsterdam.** Cea de a XI-a Olimpiadă confirmă ierarhia stabilită cu doi ani mai înainte: I. U.R.S.S., II. Argentina, III. Iugoslavia, IV. Cehoslovacia (26 de țări participante).

— **Montevideo:** Zi de glorie pentru chilianul Letelier, învingător înaintea lui Najdorf și Bernstein!

— **Belgrad,** turneu „dur" care a scos în evidență forța de șoc a primului clasat: I. Bronștein, II. Matanovici, III. Trifunovici, IV—V. Ivkov și Petrosian, VI—VII. Gligorici și Pilnik (20 de participanți).

1955 — Hastings. Al XXX-lea festival s-a bucurat de o puternică participare. I—II. Keres și Smîslov, III—IV. Pachmann și L. Szabo.

— **Beverwijk:** I. Milici, II—III. Bowmeester și Donner.

— **Mar del Plata: I. Ivkov,** II. Najdorf, III. Gligorici.

— **Buenos Aires:** I. Ivkov. II. Gligorici. Fostul campion mondial de juniori a reușit „eventul" argentinian.

— **Hamburg:** I. Matanovici, II. Darga, III. Pirc. Succese în serie ale șahiștilor iugoslavi.

— **Antwerpen.** Cel de al treilea campionat mondial de juniori revine, după o cursă „solitară", lui Boris Spasski.

— **Göteborg.** Al treilea interzonal a promovat în faza superioară: I. Bronștein, II. Keres, III. Panno, IV. Petrosian, V—VI. Gheller și L. Szabo, VII—IX. Filip, Pilnik și Spasski (21 de participanți).

BORISLAV IVKOV

— **Moscova,** turneul candidatelor: I. Rubțova, II. Volpert, III. Keller-Hermann.

— **Zagreb:** Pentru specialiști, rezultatul a fost o anticipare a viitoarelor succese ale învingătorului. I. Smîslov, II—III. Ivkov și Matanovici, IV—V. Gheller și Gligorici.

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

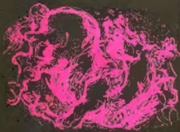
Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Secolul 20

FANTASTICUL

LOVECRAFT

NIVELE ALE FANTASTICULUI

CU CĂRȚILE PE FAȚĂ

LITERATURA ROMÂNĂ PESTE HOTARE

COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

SEPTEMBRIE 1973

PREȚUL 1 LEU | 41007